

Farkas István indítványa a parlamenti bizottságról.

Farkas István az elnök napirendi indítványával szemben azt javasolja, hogy a *holnapi ülés napirendjére első pontként 25 tagu parlamenti bizottság* küldését tűzzék ki abból a célból, hogy a bizottság a frankhamisítási bűnügy politikai vonatkozásait megvizsgálja. A bizottságnak joga van meghívni mindazokat, akiknek felvilágosításaira feladata teljesítése érdekében szüksége van. Felvilágosítás céljából a miniszterek is hajlandók a bizottság előtt megjelenni. A hatóságok a szükséges iratokat rendelkezésre fogják bocsátani és a szükséges felvilágosításokat a törvény keretein belül meg fogják adni. Az esetleges titoktartás kötelezettsége alól való felmentést a kormány az ügy érdekében előzetesen kezeli. Amennyiben a bizottság a letartóztatottaktól kíván felvilágosítást szerezni, őket e célból kihallgatni, vagy a bíróságnál lévő iratokba akarna betekintést szerezni, illetve szokról másolatokat venni, eziránt az igazságügyminiszter útján a bírósághoz fordul, amely ezeket a megkereséseket a törvények keretein belül teljesíti. A bizottság ülései a Ház tagjaira nézve sem nyilvánosak.

Indítványának indoklásul Farkas István arra mutatott rá, hogy a frankhamisításnak politikai háttere van. Ki kell fejteni azt, melyek voltak azok a politikai tényezők, amelyek ilyen eseményeket hoztak létre és mennyiben függnek azok össze a közhatóságokkal. Hangsúlyozza, hogy a szociáldemokrata párt bizalmatlan a kormány iránt.

Bethlen István gróf miniszterelnök az előterjesztett indítványhoz hozzájárul.

A nemzetgyűlés egyhangulag elfogadja Farkas István indítványát, majd áttérnek az interpellációkra.

A parlament ülésének erről a részéről lapunk más helyén számolunk be részletesen.

Peidl Gyula: „a frankhamisítás első elítélte”

Kétnapi kizárásra ítélték Peidl keddi közbeszólása miatt.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága déli 12 órakor foglalkozott Peidl Gyula ügyével. Mint ismeretes, Peidl a tegnapi ülésen Scitovszky Béla elnök a mentelmi bizottság elé utasította, mert a miniszterelnöknek arra a kijelentésére, hogy gyanusnak minősítik azokat a képviselőket eljárását, akik a külföldön Magyarországról terjesztett hamis híreket nem demontálják, Peidl azt kiáltotta a miniszterelnök felé: „szemtelen rágalmazó!”

A mentelmi bizottság mai ülésén Fáy Gyula elnökölt és az ügyet Rubinek István előadó ismertette. Hosszabb vita után a mentelmi bizottság Peidl Gyulát kétnapi kizárásra ítélte, amelyet egyéltár félévi illetményének levondása

is. Györki Imre a határozattal szemben kisebb-ségi indítványt terjesztett elő, amelyben kéri Peidl ügyének újra való tárgyalását és újabb határozat hozatalát, egyszersmint a bizottság ítéletével szemben jegyzőkönyvi megrovást ajánl büntetésül.

Értesülésünk szerint, Rubinek István előadó a nemzetgyűlés holnapi ülésén terjeszti elő a mentelmi bizottság jelentését.

A mentelmi bizottság ülése után Rapert Reisz sietett Peidl Gyulához a határozat hírével és a következő szavak kíséretében adta átértesre a bizottság határozatát:

— Gratulálok a frankhamisítás első elítéltejének!

Eljenztek. A javaslatához egyetlen felezőlő jelentkezett, Wimmer Fülöp, aki

a szegedi demokratikus polgárság nevében néhány fájvédő városi állandó zsongásában a következő deklarációt tette:

— A közgyűlés szabadelvű tagjainak nevében és azok egyenes megbízásából szólok fel, hogy a reakciós kormánnyal ellenzékben álló tagok nevében kijelentsem, hogy az elhangzott bizalmi indítványt sem az egész minisztériumra, sem Bethlen gróf miniszterelnökre nézve sem fogadjuk el, hanem az ellen határozottan tiltakozunk.

— Egyrészt, mivel a bizalmi indítvány terve csak a legutolsó napokban jutott tudomásunkra, de még inkább azért, hogy a mostani amúgy is eléggé izgatott atmoszférát politikai agitációval még inkább megzavarni nem akartuk, elálltunk attól, hogy e közgyűlés kétségtelenül nagyszámú szabadelvű tagjait ideszólítsuk és a bizalmi indítványt leszavazzuk, hanem megelégszünk azzal, hogy távolmaradva a mai közgyűléstől és magatartásunkat már ezzel is demonstrálva, a szabadelvűek nevében itt kijelentsük, miszerint sem a mult, sem a jelenlegi helyzetre nézve a kormány iránt bizalommal nem lehetünk és nem vagyunk.

— Egy kormány, amelynek kormányzata alatt sajtószabadságról ma-holnap már egyáltalában szó sem lehet, ahol a liberális ellenzéki lapok egy percig sem biztosak abban, hogy holnap megjelenhetnek e, ahol betiltják a Világ ot, néhány külföldi, viszonyainkra állítólag hátrányos sürgöny közléseért, de nyugodtan megjelenni engedik a Szózat ot, amely még a kormány által is kénytelen kelletlen üldözöbe vett bankóhamisítás büntetést dicséri és magasztalja, egy kormány, amely minden más szabadságot, gyűlekezési jogot, szólás-szabadságot napról-napra mindjobban megszorít és türi, hogy egy elsősorban saját zsebe érdekében dolgozó párt, a fájvédők (Balogh Lajos felugrik helyéről és rekedt hangon, erőlködve ordítja: Hazudik, nem igaz, hazugság, hazudik. — Rendutasítást nem kapott ezért az inparlamentáris kifejezésért.) minden állam legfontosabb alapelvét, polgárainak jogegyenlőségét lábbal tiporják, sőt ezt a pártot most már évek óta minden módon támogatja és annak céljait elősegíti, bizalomra nem lehet érdemes. Nagyon csodálkozunk azon, hogy éppen most, a bankóhamisítást esetből kifolyólag előállanak ezzel a bizalmi indítvánnyal, ennek a csufos esetnek a kormány által történt — állítólag — erélyes kezelése miatt. Ezzel szemben csak azt látjuk, hogy a két főbűnöst, egy herceget és egy magasrangú állami hivatalnokot vizsgálati fogságba ejtettek ugyan, másrészt azonban hetek óta, napról napra, csak azt olvassuk, hogy a nyomozás be van szüntetve, mivel az egész ügy már fel van derítve, másnap azonban megjelenik a károsított francia bank kiküldöttje és ennek nyomása alatt újból nyomoznak és újabb bűnösöket fognak el. Talán ebből áll a nagy erély, amellyel a minisztérium, vagy akár Bethlen gróf dicsekedhetik? Bizonyára nem!

— De mindezeknél még nagyobb bűn terheli a kormányt azért, hogy az évek óta folytatott magatartása által és a fájvédőknek — akiknek sorából rekrutálódnak, úgy látszik, a hamisítás összes bűnősei — állandó támogatása és becézése által egy oly atmoszférát teremtett ebben az országban, hogy az ily nagy bűn, a politika, illetve a hazaszeretet köntöse alatt egyáltalában elkövetethetett.

— Ha nem akarnék megmaradni abban a szoros keretben, amelyben politikai barátaimmal megállapodtunk és amely szerint a bizalmi indítvánnyal szemben alaposan és nyomatékosan kifejtjük ellenzéki álláspontunkat, de éles polémiára okot nem adunk és a gyűlés nyugodt lefolyását nem zavarjuk, ha egy kis demagógiát akarnék belevenni fejtegetéseimbe, akkor csak az adók ügyére kellene kitérjekednem, mert ezzel a közgyűlés hangulatát kétségtelenül nagyon könnyen megzavarom. Csak röviden rá kellene mutatnom arra, hogy a szanálási program szerint az első két fél-év államháztartási hiánya a 250 millió kölcsönből lett volna fedezendő, a kormány ezzel szemben az adósróftól annyira meghuzta és polgárait ezekben a legkritikusabb években annyira megadóztatta, hogy nemcsak hogy a kölcsönt nem kellett igénybe venni, de a túlzott adózásból 60 millió aranykorona háztartási fölöslege maradt. (Közbeszólások, helyeslés minden oldalon: ebben igaza van...)

— Így fest a mai kormány ténykedése, úgy hogy barátaim és én nyugodtan azokra bizzuk azt, hogy ennek a kormánynak bizalmat szavazzanak, akik ezt ezek után tenni kívánják. Mi azonban egyenesen tiltakozunk egy ilyen nyilatkozat ellen, kimondottan Bethlen gróf személyére nézve is, akit az a legnagyobb szemrehányás illet, hogy ő az ő történelmi nevével és presztízsével soha a legkisebb jelét nem adta annak, hogy az ország kárára folytatott, itt jellemzett eljárást megszüntetni, vagy akár csak visszaszorítani akarja.

— Bethlen ezzel a vezető államférfi legnagyobb hibáját követte el, azt, hogy nem vezetett, hanem magát vezettette és bátran merem mondani, hogy az utolsó években Magyarország poli-

Riasztó, titokzatos nagyváradi hírek a Lengyel-pár haláláról.

Emlékeztet még a nyilvánosság előtt Lengyel Vilmos és felesége Hollós Juci, akik az elmúlt szezonban elsőrendű tagjai voltak a szegedi színtársulatnak és jelentős sikereket könyveltek el a szegedi deszkákon. A szezon végén azután hirtelen felbontották a szerződést és azon az alapon, hogy Auder színgazgató nem fizette pontosan a gázsit, perrel támadták meg a szegedi járásbírósnál. A pert két fórum előtt meg is nyerték, majd a Kuria igen érdekes indoklással legutóbb elutasította a keresetét. A fiatal művészpár ezután visszament Erdélybe és Nagyváradra szerződött.

A mai napon azután riasztó és titokzatos, szinte elképzelhetetlen hírek érkeztek Szegedre. Az első híradások arról számoltak be, hogy a fiatal művészpár Váradon öngyilkosságot követett el. A híreket sehonnán nem lehetett pozitív formában ellenőrizni, míg egyesek már

azt is tudták, hogy Lengyelék azért követtek el az öngyilkosságot, mert elvesztették a sokmiliós pert.

Később a riasztó hírek annyira enyhültek, hogy csak a fiatal és fellángzó szép Hollós Juci halt meg a váradai kórházban — ismeretlen körülmények között. Ezek a jelentések sem tudták megmondani azt, hogy hogyan, milyen formában, miért és mikor következett be a fiatal, viruló Hollós Juci halála.

A riasztó hírek villámgyorsan terjedtek a nyilvánosság körében és mindentűt a legigazibb és legbensőbb részvétellel tárgyalták a történeteket. Sok helyen azonban nem adták hitelt a híreknek. A Délmagyarország munkatársa az esti órákban összeköttetésbe lépett illetékes helyekkel, de pozitív formában sehol sem tudtak felvilágosítást adni a riasztó hírek valódiságáról.

A demokratikus polgárság tiltakozó deklarációja után bizalmat szavazott a közgyűlés Bethlen kormányának.

Szeged város törvényhatósági bizottsága szerdán délután tartotta meg dr. Aigner Károly főispán elnökletével januári rendes közgyűlését. Az érdeklődés azonban nem volt általános, mivel csak a kispapok és a tisztviselők padsorai teltek meg, a demokratikus polgárság tekintélyes száma képviselői közül azonban az előzetesen történt megbeszélés értelmében csak Wimmer Fülöp jelent meg. A többiek a bizalmi indítvány letárgyalása után vonultak a terembe. A karzatok azonban roskadásig megteltek a kíváncsi érdeklődőkkel, akiknek nagyrésze a fizetésrendezést váró városi tisztviselők közül került ki.

A főispán negyedöt után nyitotta meg a közgyűlést. Az első tanácsai előterjesztés „gróf Bethlen István miniszterelnök és kormányának átvonulása”-re vonatkozó javaslat volt, amelyet dr. Tóth Béla főjegyző terjesztett elő:

— Mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy Szeged sz. kir. város közönsége tisztel-

lettel nyújtja át igaz örömének és hálás elismerésének babérját a miniszterelnök úrnak azon, csonka hazánk minden jóérzésű lakosát megnyugtató munkáért, amellyel a már nemzetközi jelentőségűvé váli frankhamisítási bűnügy feltételeit minden személy és pártpolitikai mellétekintet félretekintésével mindannyiunk legszenlebb kérésének, a haza becsületének megóvása érdekében oly gyorsan és energikusan kinyomoztatta és az illetékes bíróságnak átadta.

— Szeged sz. kir. város közönsége annak hangoztatása mellett, hogy a frankhamisítási közönséges bűnügynek tekintti és tiltakozik az ellen, hogy bárki is a pénzhamisítási hazafias miszbe öltöztetve megkísérleje, bizalommal és szeretettel üdvözi a miniszterelnök urat és törhetetlen ragaszkodással támogatja további működésében.

A tanács előterjesztésének elhangzása után a városi tisztviselők és a kispapok hangosan